

Jaworowa, 20.12.2021 r.

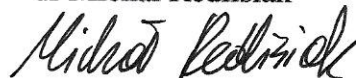
INWENTARYZACJA PRZYRODNICZA

na potrzeby inwestycji pn.

„Budowa zespołu produkcyjno-magazynowego-usługowego z produkcją nieuciążliwą i zapleczem socjalno-biurowym oraz infrastrukturą techniczną i komunikacyjną”

dz. ew. nr: 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 424, 426/2, 428/2,
431/2, 432, 433, 435/2, 439/2, 441/2, 443/2, 444/3, 445/6, 447, 450/2
obręb Jaworowa 007, gm. Raszyn
powiat pruszkowski, województwo mazowieckie

Autor opracowania:
dr Michał Redlisiak

WYKONAWCA

Ekoconsulting Piotr Burgielł

05-800 Pruszków, ul. Placówki 3;

NIP: 534-22-28-246; REGON: 383344978

tel. 604 200 920; biuro.ekoconsulting@gmail.com.

SPIS TREŚCI

1	ZAKRES OPRACOWANIA.....	2
2	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
3	LOKALIZACJA.....	4
3.1	CHARAKTERYSTYKA PRZYRODNICZA BADANEGO TERENU	5
3.2	LOKALIZACJA WZGLĘDEM OBSZARÓW CHRONIONYCH	10
3.3	LOKALIZACJA WZGLĘDEM WAŻNYCH KORYTARZY EKOLOGICZNYCH	16
4	METODYKA PRAC.....	17
4.1	WARUNKI POGODOWE	17
4.2	FORA I ROŚLINNOŚĆ	17
4.2.1	<i>Rośliny i grzyby</i>	17
4.2.2	<i>Porosty</i>	17
4.2.3	<i>Siedliska przyrodnicze</i>	18
4.3	CHARAKTERYSTYKA FAUNISTYCZNA	19
4.3.1	<i>Owady</i>	19
4.3.2	<i>Ryby</i>	20
4.3.3	<i>Mięczaki</i>	20
4.3.4	<i>Płazy i gady</i>	20
4.3.5	<i>Ptaki</i>	20
4.3.6	<i>Ssaki</i>	21
5	WYNIKI.....	22
5.1	FLORA I ROŚLINNOŚĆ	22
5.2	STWIERDZONE SIEDLISKA PRZYRODNICZE	26
5.3	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ UWZGLĘDNIAJĄCYCH ZACHOWANIE SIEDLISK PRZYRODNICZYCH	26
5.4	STWIERDZONE GATUNKI ZWIERZĄT	27
5.4.1	<i>Owady</i>	28
5.4.2	<i>Mięczaki</i>	28
5.4.3	<i>Płazy i gady</i>	29
5.4.4	<i>Ptaki</i>	30
5.4.5	<i>Ssaki (bez nietoperzy)</i>	40
5.4.6	<i>Nietoperze</i>	42
5.5	OBSZARY WAŻNE DLA ZACHOWANIA POPULACJI GATUNKÓW ZWIERZĄT	43
6	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ UWZGLĘDNIAJĄCYCH ZACHOWANIE POSZCZEGÓLNYCH GRUP ZWIERZĄT.....	45
6.1	PŁAZY, GADY I MAŁE SSAKI	45
6.2	PTAKI	45
6.3	OWADY	46
6.4	DRZEWA I KRZEWY	46
7	PODSUMOWANIE	47
8	LITERATURA.....	49
9	ZAŁĄCZNIKI.....	51
10	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	53

Spis załączników

- Zał. 1 Mapa obserwacji przyrodniczych.
- Zał. 2 Opisy do załącznika mapowego

1 Zakres opracowania

Opracowanie zawiera wyniki wykonywanej w terminie 15-17.12.2021 r. inwentaryzacji przyrodniczej terenu o powierzchni ok. 7.86 ha, położonego na działkach ewidencyjnych o numerach: 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 424, 426/2, 428/2, 431/2, 432, 433, 435/2, 439/2, 441/2, 443/2, 444/3, 445/6, 447, 450/2, obręb Jaworowa 007, gm. Raszyn, powiat pruszkowski, województwo mazowieckie.

Przedmiotem ww. inwentaryzacji przyrodniczej były:

- chronione gatunki grzybów (w tym porostów) umieszczone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);
- chronione gatunki roślin umieszczone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- chronione gatunki zwierząt umieszczone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2020 poz. 26)z późn. zm.),
- gatunki ptaków wymienione w Dyrektywie 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- siedliska przyrodnicze z załącznika I oraz gatunki roślin i zwierząt z załączników II i IV Dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Po wykonaniu inwentaryzacji przyrodniczej dokonano waloryzacji przyrodniczej terenu.

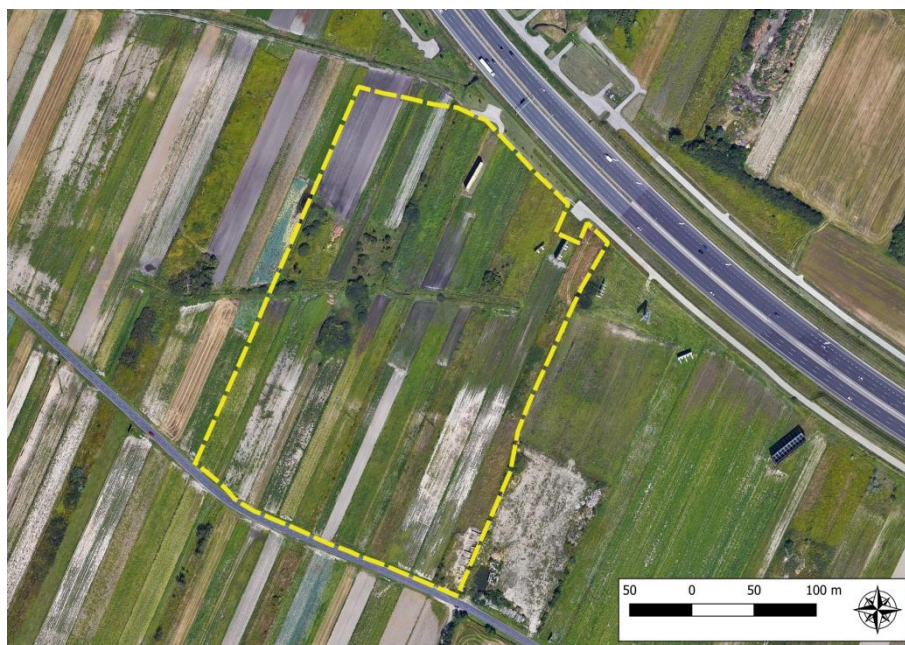
2 Podstawa prawna opracowania

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 1718 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 2269) wraz z odpowiednimi aktami wykonawczymi;
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. 2021, poz. 1728);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1098);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2020 poz. 26);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

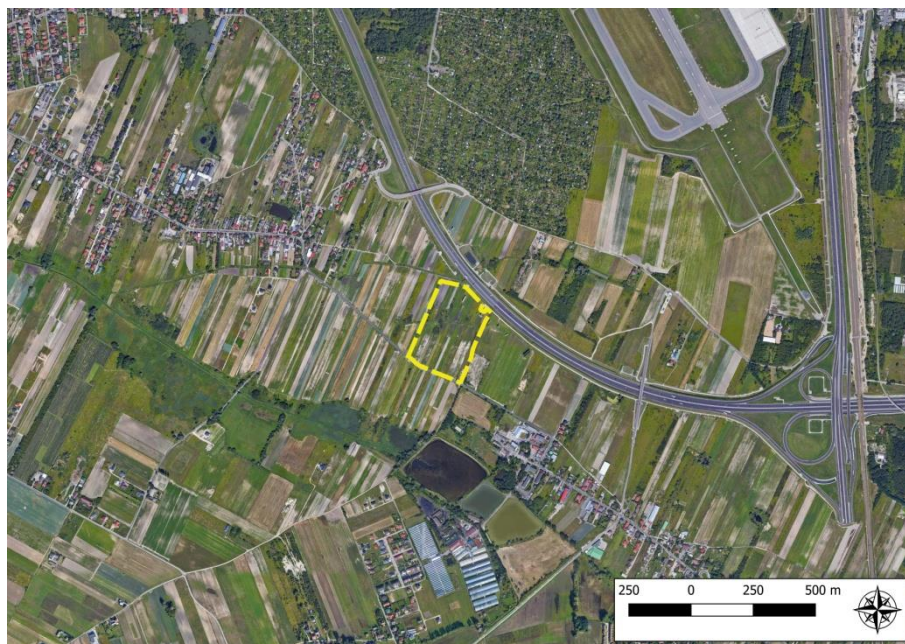
3 Lokalizacja

Teren przeznaczony pod inwestycję o powierzchni ok. 7.86 ha znajduje się w:

- województwie mazowieckim
- powiecie pruszkowskim
- gminie Raszyn
- na działkach ewidencyjnych nr: 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 424, 426/2, 428/2, 431/2, 432, 433, 435/2, 439/2, 441/2, 443/2, 444/3, 445/6, 447, 450/2 obręb Jaworowa 007

1 Teren planowanej inwestycji - skala 1: 4000

2 Teren planowanej inwestycji – skala 1: 20000

3.1 Charakterystyka przyrodnicza badanego terenu

Teren planowanej inwestycji położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy (ok. 300 m na południe od granicy administracyjnej miasta) na obszarze użytkowanym rolniczo. Południowo-zachodnią granicę terenu wyznacza ul. Warszawska a granicę północno-wschodnią droga gruntowa wzdłuż wału Południowej Obwodnicy Warszawy. Z pozostałych stron badany teren nie posiada wyraźnych granic. Bezpośrednie sąsiedztwo terenu inwestycji od strony północno-wschodniej stanowi Południowa Obwodnica Warszawy, a od pozostałych stron obszary użytkowane rolniczo. W odległości ok. 400 m w kierunku wschodnim znajdują się zabudowania wsi Jaworowa, a w odległości ok. 250 m w kierunku południowowschodnim zabudowania wsi Dawidy. W odległości ok. 1 km w kierunku północno-wschodnim znajduje się płyta Lotniska Chopina w Warszawie. W odległości ok. 350 m w kierunku południowo-zachodnim przepływa rzeka Raszynka.

Przedmiotowy teren jest użytkowany, jego przeważającą część (ok. 60 % powierzchni) stanowią pola uprawne (głównie kapusta i zboża). Pozostałą część terenu stanowią zakrzaczenia śródpolne z pojedynczymi drzewami (zlokalizowane głównie w jego centralnej i wschodniej części) oraz odłogi porośnięte roślinnością zielną. Ok. 50 m na północny-zachód od geometrycznego środka terenu planowanej inwestycji krzyżują się dwa rowy odwadniające. Jeden z nich przecina cały badany teren w osi wschód-zachód. Drugi przebiega w osi północ-południe od północnej granicy terenu aż do pobliża jego środka, gdzie łączy się z pierwszym opisanym rowem. Oba rowy odwadniające są płytkie i w dużej części porośnięte roślinnością wodną, a na brzegach roślinnością zielną. W pobliżu skrzyżowania rowów odwadniających znajdują się największe skupiska kęp krzewów (głównie wierzb *Salix sp.*, głogów *Crataegus sp.* i róży *Rosa sp.*). W sąsiedztwie ww. kęp w terminie prowadzenia badań stagnowała woda.

3 Widok od strony południowej

4 Widok od strony północnej – odłogi

5 Widok od strony północnej – pola uprawne

6 Widok od strony zachodniej

7 Pole uprawne (wschodnia część terenu)

8 Rów odwadniający z roślinnością wodną i zielną (centralna część terenu)

9 Krzewy i drzewa rosnące w centralnej części terenu

10 Roślinność zielna i krzewy rosnące w centralnej części terenu

3.2 Lokalizacja względem obszarów chronionych

W oparciu o dane pozyskane z przeglądarki mapowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Geoserwis (<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>) określono, że teren przeznaczony pod planowane przedsięwzięcie znajduje się poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1098). W promieniu 30 km od obszaru planowanej inwestycji zlokalizowane są następujące obszary chronione:

REZERWATY	
Nazwa	[km]
Stawy Raszyńskie - otulina	2.44
Stawy Raszyńskie	2.54
Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego - otulina	3.66
Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego	3.91
Skarpa Ursynowska - otulina	5.82
Skarpa Ursynowska	6.07
Las Natoliński - otulina	6.45
Las Natoliński	6.82
Morysin - otulina	8.31
Jeziorko Czerniakowskie - otulina	8.32
Jeziorko Czerniakowskie	8.63
Morysin	8.91
Wyspy Zawadowskie	12.08
Biele Chojnowskie	12.40
Chojnów	12.47
Uroczysko Stephana	12.50
Łęgi Oborskie	12.52
Skarpa Oborska	13.16
Obory	13.95
Łosiowe Błota - otulina	13.98
Las Pęcherski	14.12
Łosiowe Błota	14.26
Zaborów im. Witolda Tyrakowskiego	14.26
Olszyna Łyczyńska	14.31
Pilawski Grąd	14.77
Wyspy Świderskie	15.02
Rezerwat im. Bolesława Hryniewieckiego	15.33
Olszynka Grochowska - otulina	15.35
Las Bielański - otulina	15.37

REZERWATY	
Nazwa	[km]
Olszynka Grochowska	15.38
Las Bielański	15.66
Kalinowa Łąka	15.69
Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego	16.16
Kawęczyn	16.29
Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego - otulina	16.65
Parów Sójek	16.86
Łoś	16.98
Świder	17.60
Skarpa Jeziorki	17.73
Młochowski Grąd	17.93
Młochowski Łęg	18.78
Wolica	18.91
Łachy Brzeskie	19.39
Ławice Kiełpińskie	20.87
Bagno Jacka	21.01
Na Torfach im. Janusza Kozłowskiego	22.88
Horowe Bagno	24.15
Mszar Pogorzelski	24.16
Skulski Las	24.51
Jeziro Kiełpińskie	24.75
Łęgi Czarnej Strugi	25.33
Mosty Kalińskie	25.46
Puszcza Słupecka	26.02
Bukowiec Jabłonowski	26.48
Łęgacz nad Jeziorką	26.56
Grabicz	26.98
Jabłonna	27.33
Skulskie Dęby	28.5
Grądy Celestynowskie	29.25

PARKI KRAJOBRAZOWE	
Nazwa	[km]
Chojnowski Park Krajobrazowy - otulina	9.77
Chojnowski Park Krajobrazowy	10.30
Mazowiecki Park Krajobrazowy	15.41
Mazowiecki Park Krajobrazowy - otulina	15.68

PARKI NARODOWE	
Nazwa	[km]
Kampinoski Park Narodowy - otulina	13.37
Kampinoski Park Narodowy	16.53

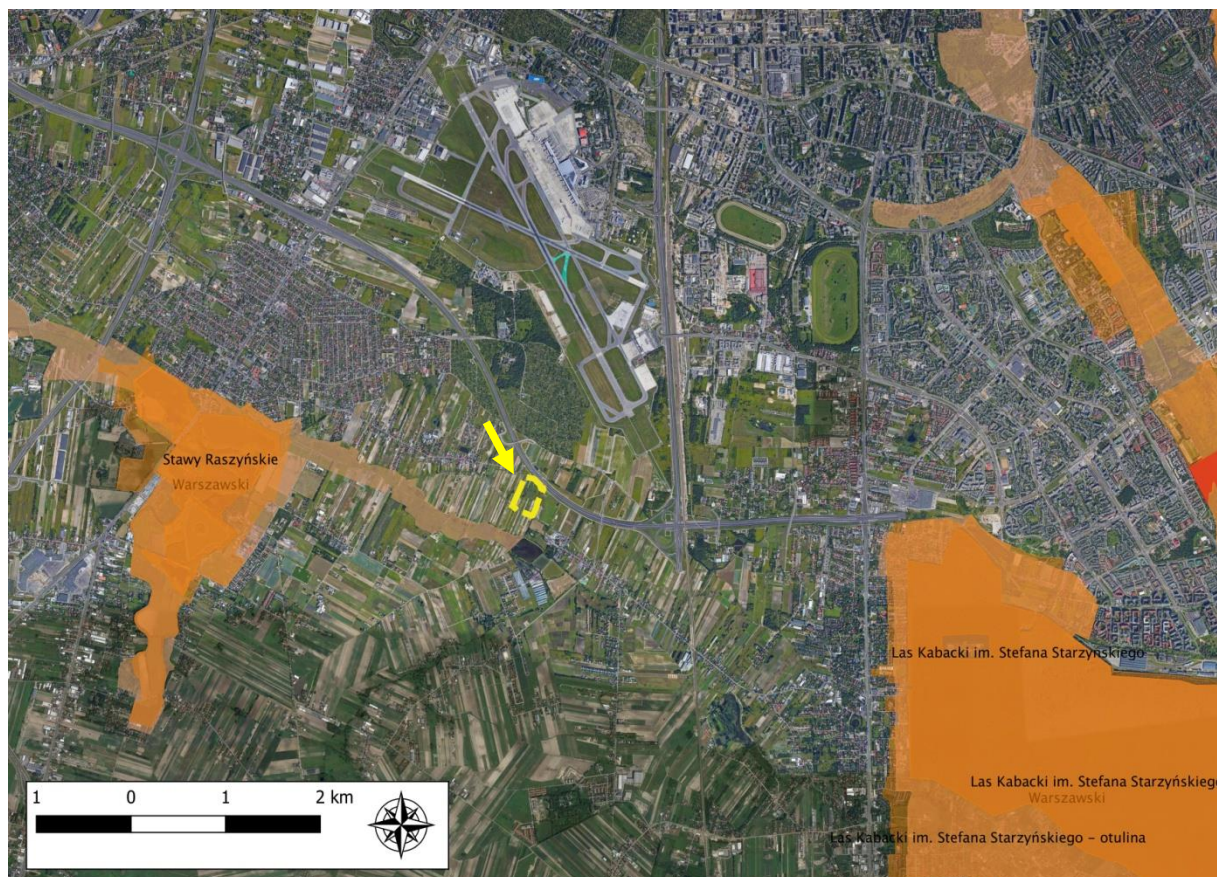
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	
Nazwa	[km]
Warszawski	0.21
Dolina Rzeki Jeziorki	22.75
Nadwiślański (powiat garwoliński, miński i otwocki)	25.45
Bolimowsko-Radziejowski z doliną Środkowej Rawki (woj. mazowieckie)	25.60

ZESPÓŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE	
Nazwa	[km]
Arkadia	6.47
Park Sggw	7.68
Stawy Pęcickie	8.43
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Wsi Komorów	8.61
Górki Szymona	10.46
Zakole Wawerskie	13.87
Olszyna	13.93
Leśny Park Miejski w Mieście - Ogrodzie Podkowie Leśnej	16.66
Turczynek	17.96
Dęby Młocińskie	18.03

NATURA 2000 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY	
Nazwa	[km]
Dolina Środkowej Wisły PLB140004	9.79
Puszcza Kampinoska PLC140001	17.55
Bagno Całowanie PLB140011	22.69

NATURA 2000 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY	
Nazwa	[km]
Las Natoliński PLH140042	6.81
Stawy w Żabieńcu PLH140039	10.77
Łąki Soleckie PLH140055	13.35

NATURA 2000 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY	
Nazwa	[km]
Las Bielański PLH140041	15.66
Las Jana III Sobieskiego PLH140031	16.16
Puszcza Kampinowska PLC140001	17.55
Łąki Ostrówieckie PLH140050	19.71
Strzebla Błotna w Zielonce PLH140040	20.55
Kampinowska Dolina Wisły PLH140029	20.59
Poligon Rembertów PLH140034	20.95
Ostoja Bagno Całowanie PLH140001	22.69
Dolina Środkowego Świdra PLH140025	24.84
Łęgi Czarnej Strugi PLH140009	25.33
Białe Błota PLH140038	29.48

11 Położenie terenu planowanej inwestycji (żółta strzałka) względem obszarów objętych ochroną

Najbliżej zlokalizowanymi formami ochrony przyrody względem badanego terenu są: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (0.21 km), Rezerwat Stawy Raszyńskie (2.54 km) oraz Rezerwat Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego (3.91 km).

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, utworzony w dniu 29 sierpnia 1997 r., to układ powiązanych przestrzennie i wyróżniających się krajobrazowo terenów w województwie mazowieckim, w okolicach Warszawy. Obejmuje zróżnicowane ekosystemy, cenne ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem, lub stanowiących istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne. W jego obszar wchodzi tereny dolin rzecznych Wisły i Narwi wraz z dopływami oraz towarzyszącymi im kompleksami lasów. Tworzy otulinę dla terenów objętych wyższą formą ochrony – parków krajobrazowych, Kampinoskiego Parku Narodowego, rezerwatów oraz powiązań między nimi, obejmuje też obszary pomników przyrody, zabytkowych parków podworskich, a także zorganizowanych terenów wypoczynkowych, zabudowy lotniskowej i podmiejskich ogródków działkowych. Pełni rolę systemu korytarzy ekologicznych, pozwalających na swobodne rozprzestrzenianie się gatunków.

Rezerwat Stawy Raszyńskie, utworzony 16 stycznia 1978 r., a później powiększony 15 kwietnia 2011 r., to faunistyczny rezerwat przyrody położony w Falentach w gminie Raszyn (powiat pruszkowski, województwo mazowieckie). Jest to rezerwat ornitologiczny stanowiący bogaty ekosystem dla ptaków wodnych i wodno-błotnych. W jego skład wchodzi kilkanaście stawów wraz z ich okolicą. Jest to rezerwat objęty ochroną czynną, administrowany przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach. Jest to miejsce gniazdowania ok. 100 gatunków ptaków m.in. perkoza dwuczubego *Podiceps cristatus*, perkoza rdzawoszyjnego *Podiceps grisegena*, zausznika *Podiceps nigricollis*, łabędzia niemego *Cygnus olor*, gęgawy *Anser anser*, łyski *Fulica atra*, kormorana *Phalacrocorax carbo*, czapli siwej *Ardea cinerea*, śmieszki *Chroicocephalus ridibundus*, trzciniaka *Acrocephalus arundinaceus* i trzcinniczka *Acrocephalus scirpaceus*. Dodatkowo ok. 50 gatunków ptaków pojawia się na tym obszarze w trakcie przelotów m.in. głowienka *Aythya ferina*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, samotnik *Tringa ochropus*, kwokacz *Tringa nebularia*, krwawodziób *Tringa totanus*, rycyk *Limosa limosa*.

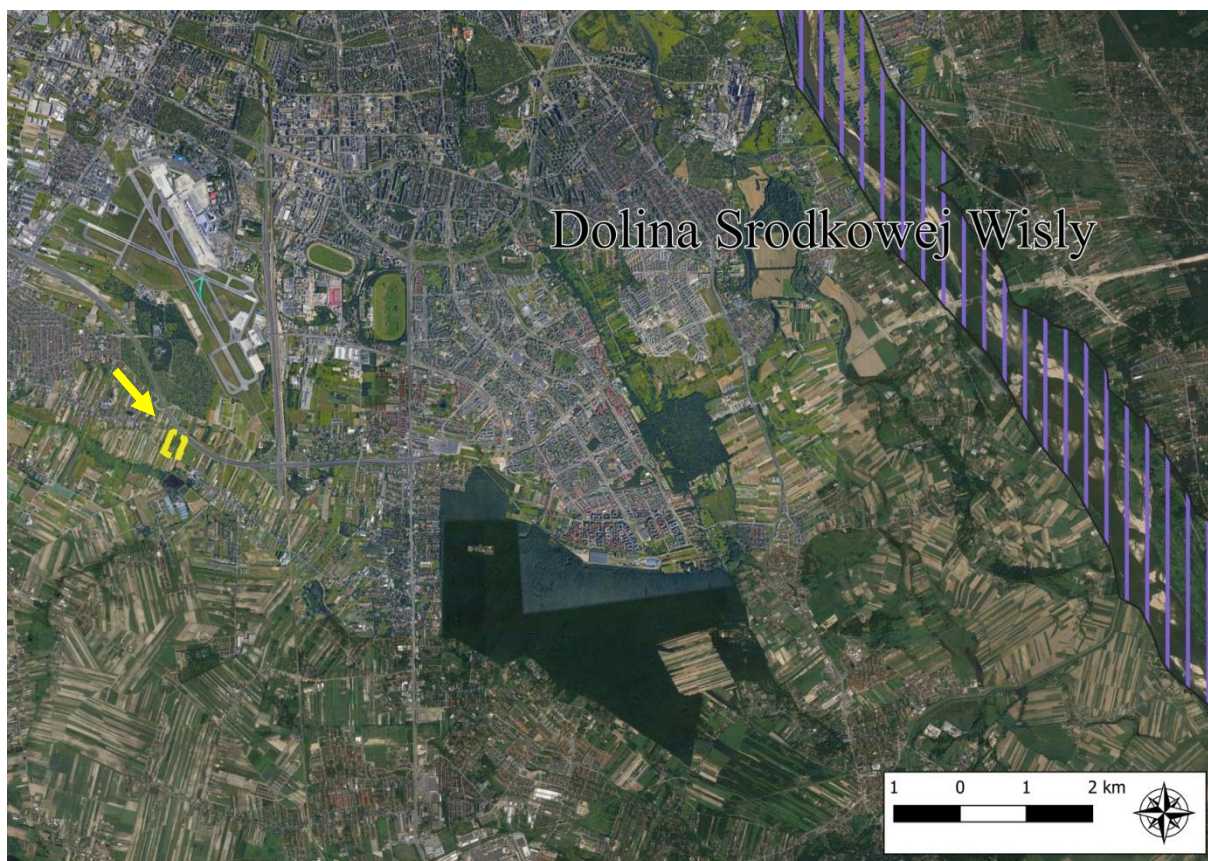
Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego, utworzony 11 sierpnia 1980 r. to park leśny i rezerwat przyrody położony w południowej części Warszawy, między ulicami Puławską i Łukasza Drewny, na terenie dzielnicy Ursynów i w niewielkiej części także dzielnicy Wilanów. Jest to rezerwat leśny a przedmiotem ochrony jest fragment skarpy warszawskiej wraz z leśnym zespołem grądowym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wartości społecznych i krajobrazowych środowiska przyrodniczego południowej części Warszawy. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną i krajobrazową. Jest to

największy zwarty kompleks leśny na terenie lewobrzeżnej Warszawy oraz największy rezerwat przyrody w województwie mazowieckim. Zachował się tu wielogatunkowy drzewostan, często o charakterze piętrowym oraz bogate runo. Są tu duże obszary porośnięte starodrzewem 120–160-letnim. Zbiorowiska leśne tworzą głównie grądy - drzewostany mieszane z przewagą drzew liściastych z urozmaiconym runem oraz bogatą warstwą krzewów. Można tu spotkać rzadkie rośliny objęte ochroną gatunkową, takie jak lilia złotogłów *Lilium martagon*, jarząb szwedzki *Sorbus intermedia*, pomocnik baldaszkowaty *Chimaphila umbellata* i widłak goździsty *Lycopodium clavatum*. Występuje tu wiele gatunków zwierząt typowych dla leśnych siedlisk.

Z uwagi na charakter planowanej inwestycji, położenie w przekształconym krajobrazie antropogenicznym oraz znaczną odległość planowana inwestycja nie będzie miała negatywnego wpływu na Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, Rezerwat Stawy Raszyńskie, Rezerwat Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego oraz pozostałe, dalej położone formy ochrony przyrody.

3.3 Lokalizacja względem ważnych korytarzy ekologicznych

W otoczeniu planowanej inwestycji przebiega korytarz ekologiczny Dolina Środkowej Wisły GKPnC-10A (oddalony o ok. 11 km w kierunku wschodnim). Ze względu na charakter oraz znaczną odległość przedmiotowa inwestycja nie będzie oddziaływać negatywnie na funkcjonowanie ww. korytarza ekologicznego.

12 Położenie terenu planowanej inwestycji (żółta strzałka) względem ważnych korytarzy ekologicznych; źródło (<https://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadane>)

4 Metodyka prac

4.1 Warunki pogodowe

Niniejsze opracowanie przedstawia wyniki prac terenowych prowadzonych w grudniu 2021 r. Badania przeprowadzono w terminie 15-17 grudnia 2021 r. W trakcie prowadzenia badań terenowych temperatura wynosiła ok. 3 °C, występowało pełne zachmurzenie oraz łagodny wiatr. Nie wystąpiły opady deszczu. W trakcie prac terenowych większość badanego terenu była pokryta warstwą ok. 5 cm szybko topniejącego śniegu.

4.2 Fora i roślinność

Inwentaryzację przyrodniczą rozpoczęto od pozyskania danych literaturowych dotyczących rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych i stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów w sąsiedztwie planowanej inwestycji. Zebrane dane naniesiono na mapę satelitarną i wykonano robocze wydruki map do prac terenowych, w formie arkuszy o jednakowej powierzchni. Prace terenowe obejmowały obszar planowanej inwestycji.

4.2.1 Rośliny i grzyby

Prace terenowe dotyczące inwentaryzacji roślin i grzybów wykonano z zastosowaniem metody marszrutowej, polegającej na szczegółowym wyszukiwaniu chronionych i rzadkich gatunków na powierzchni działek objętych zamierzeniem projektowy.

4.2.2 Porosty

Badania terenowe dotyczące inwentaryzacji porostów przeprowadzono metodą marszrutową. Na obszarze objętym inwentaryzacją przeprowadzony został ogląd wszystkich dostępnych dla porostów podłoży: kora drzew, martwe drewno, gleba i humus, podłoże skalne (w tym pochodzenia antropogenicznego, np. beton) i inne.

4.2.3 Siedliska przyrodnicze

Identyfikacji typów roślinności (fitocenozy) na poziomie zespołów i związków dokonano w oparciu o klucz do identyfikacji zbiorowisk roślinnych, uwzględniający głównie kryterium gatunków charakterystycznych. Płaty roślinne, których identyfikacja była fitosocjologicznie niemożliwa określano jako zbiorowiska. Nazewnictwo gatunków roślin kwiatowych i paprotników przyjęto za *Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist* (Mirek i in. 2002). Nazewnictwo gatunków porostów przyjęto za „The lichens of Poland. A fourth checklist” (Fałtynowicz i Kossowska, 2016). Status ochrony gatunków roślin określono na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409), a grzybów wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W inwentaryzacji chronionych typów siedlisk przyrodniczych stosowano ogólnie przyjętą w badaniach botanicznych metodę marszrutową. Na badanym terenie próby pobierane były subiektywnie według z góry przyjętego wyobrażenia o zróżnicowaniu roślinności (Dzwonko, 2008).

Analiza danych literaturowych dotyczących przedmiotowego terenu nie wykazała występowania żadnych chronionych typów siedlisk.

Przedmiotem inwentaryzacji florystycznej było:

- uzyskanie danych o lokalizacji i powierzchni siedlisk chronionych, tj. będących przedmiotem zainteresowania wspólnoty (Załącznik I Dyrektywy Siedliskowej)
- uzyskanie danych o stanowiskach i liczebności chronionych gatunków roślin, chronionych gatunków grzybów, chronionych gatunków porostów; (ograniczonych do wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej)
- wskazanie chronionych typów siedlisk występujących na terenie inwestycji
- wskazanie stanowisk gatunków roślin, grzybów i porostów objętych ochroną gatunkową, jak również wymagających ochrony siedlisk przyrodniczych

4.3 Charakterystyka faunistyczna

Prace obejmowały teren planowanej inwestycji oraz teren w sąsiedztwie (w zasięgu wzroku i słuchu). Inwentaryzację przyrodniczą rozpoczęto od pozyskania danych literaturowych dotyczących rozmieszczenia chronionych gatunków zwierząt mogących potencjalnie występować na terenie inwestycji. W zależności od przynależności systematycznej zwierząt i środowiska w jakim żyją stosowane były różne metody inwentaryzacji. Dane zgromadzone z literatury oraz z wizji terenowych przedstawiono poniżej.

4.3.1 Owady

Prace rozpoczęto od pozyskania danych literaturowych dotyczących rozmieszczenia chronionych gatunków owadów mogących potencjalnie występować na terenie inwestycji. Ze względu na przeprowadzenie badań terenowych w okresie zimowym, gdy owady są nieaktywne poszukiwano na przedmiotowym obszarze przede wszystkim potencjalnych, dogodnych siedlisk dla tej grupy zwierząt, tj. zbiorowisk roślinnych (łąk, muraw, wrzosowisk), zadrzewień oraz starych, dziuplastych drzew.

Szczególnie poszukiwano siedlisk dogodnych dla gatunków objętych ochroną ścisłą oraz obecności ich larw. W przypadku chrząszcza *Coleoptera* z rodziny poświętnikowatych *Scarabaeidae* - pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* szukano dziuplastych oraz próchniejących, okazałych drzew (dębu *Quercus sp.*, topoli *Populus sp.*, wierzby *Salix sp.*, lipy *Tilia sp.*, buków *Fagus sp.*, jesionów *Fraxinus sp.*) w dobrze nasłonecznionych miejscach, gdzie wyszukiwano larw, kokolitów, odchodów i szczątków owadów w dziuplach oraz u podstawy pni tych drzew.

Prace terenowe dotyczące inwentaryzacji trzmieli *Bombus sp.* i innych błonkoskrzydłych *Hymenoptera* objętych ochroną, polegały na poszukiwaniu siedlisk dogodnych dla tych owadów tj. obfitujących w pokarm (rośliny nektarodajne) i miejsca rozrodu (gniazda trzmieli zwykle zakładane są w norach gryzoni).

Prace terenowe dotyczące inwentaryzacji chronionych gatunków motyli, polegały na wyszukiwaniu siedlisk dogodnych dla tych gatunków i roślin żywicielskich.

W przypadku:

- czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* poszukiwano wilgotnych łąk, torfowisk niskich oraz zbiorowisk roślinnych porastających doliny rzeczne, brzegi rowów melioracyjnych i zbiorników wodnych. Szukano rośliny żywicielskiej motyla - szczawiu *Rumex sp.*;

- czerwonończyka fioletka *Lycaena helle* poszukiwano wilgotnych łąk i polan, torfowisk niskich, zbiorowisk roślinnych porastających doliny rzeczne. Szukano rośliny żywicielskiej gatunku - rdestu wężownika *Polygonum bistorta*;

- modraszka nausitousa *Phengaris nausithous* i modraszka telejusa *Phengaris teleius* poszukiwano wilgotnych łąk trzęślicowych, łąk świeżych, zbiorowisk ziołoroślowych oraz torfowisk niskich i węglanowych. Szukano rośliny żywicielskiej gatunków – krwiściagu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*.

4.3.2 Ryby

Ze względu na brak naturalnych cieków i zbiorników wodnych na terenie planowanej inwestycji nie prowadzono badań w zakresie ichtiofauny.

4.3.3 Mięczaki

Ze względu na okres zimowy podczas badań terenowych i pokrycie terenu śniegiem prace terenowe dotyczące mięczaków polegały na wyszukiwaniu muszli oraz dogodnych siedlisk dla tej grupy zwierząt.

4.3.4 Płazy i gady

Prace rozpoczęto od pozyskania danych literaturowych dotyczących rozmieszczenia chronionych gatunków gadów i płazów mogących potencjalnie występować na terenie inwestycji. Ze względu na okres zimowy (brak aktywności płazów) prace terenowe dotyczące tej grupy zwierząt polegały na wyszukiwaniu dogodnych siedlisk tj. miejsc rozrodu (zbiorników wodnych, stagnującej wody, terenów podmokłych), miejsc letniej aktywności (zakrzewień, zbiorowisk roślinnych), miejsc zimowania i schronień (stosów kamieni, nor ziemnych) oraz śladów korytarzy migracyjnych.

Również z powodu zimowego okresu badań terenowych (brak aktywności gadów) prace terenowe dotyczące tej grupy zwierząt polegały na wyszukiwaniu siedlisk dogodnych dla tej grupy zwierząt tj. stref ekotonowych, (granic polno-leśnych, miedz, obrzeży dróg wewnętrznych i parkingów), miejsc dobrze nasłonecznionych, terenów kamienistych, zakrzewień i zbiorowisk roślinnych obfitujących w kryjówki.

4.3.5 Ptaki

Inwentaryzacja ptaków polegała na zapisywaniu wszystkich zaobserwowanych lub usłyszanych gatunków. Podstawowym celem inwentaryzacji ornitologicznej było wykrycie i wskazanie na terenie przedmiotowej inwestycji stanowisk i siedlisk gatunków chronionych. Drugim celem inwentaryzacji

było wykrycie i wykazanie ważnych dla ptaków miejsc związanych z ich biologią, takich jak: miejsca rozrodu, gniazda, pierzowiska, żerowiska, noclegowiska, stanowiska rzadkich gatunków ptaków. Prace w terenie polegały na bezpośredniej obserwacji ornitofauny z wykorzystaniem przyrządów optycznych (lornetki Delta Optical Forest II 10x42 i aparatu fotograficznego Kodak PixPro AZ361, posiadającego możliwość wykonywania zdjęć z 36 krotnym zbliżeniem optycznym). Trudno dostępne dziuple, szczeliny i gniazda kontrolowano za pomocą endoskopu Y140. Uzupełniająco zastosowano metodę nasłuchową.

4.3.6 Ssaki

Prace rozpoczęto od pozyskania danych literaturowych dotyczących rozmieszczenia chronionych gatunków ssaków oraz ich siedlisk mogących potencjalnie występować na terenie inwestycji. Inwentaryzacja ssaków (bez nietoperzy) polegała na przeszukaniu przedmiotowego obszaru i odnotowywaniu wszystkich napotkanych gatunków. Oprócz tego zastosowano metodę poszukiwania śladów (tropów, śladów żerowania, odchodów i schronień). Ponieważ większość krajowych nietoperzy zasiedla budynki, podziemia lub stare, dziuplaste drzewa na terenie poszukiwano tego typu obiektów.

5 Wyniki

Wyniki przedmiotowej inwentaryzacji przyrodniczej przedstawiono w formie danych:

- opisowych (Rozdział 5) – opis chronionych gatunków roślin, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych stwierdzonych na terenie planowanej inwestycji
- graficznych (Załącznik 1) – mapa w skali 1:1500 z lokalizacją stwierdzonych gatunków zwierząt w układzie 1992.

5.1 Flora i roślinność

Pod względem pokrycia roślinnością badany teren można podzielić na 4 części:

- użytkowane pole uprawne (ok. 60% powierzchni terenu);
- skupisko kęp krzewów zlokalizowane w środkowej i zachodniej części terenu planowanej inwestycji złożone głównie z wierzb *Salix sp.* oraz głogów jednoszyjkowych *Crataegus monogyna*;
- odłogi oraz wąskie miedze rozdzielające pola, porośnięte roślinnością zielną i pojedynczymi krzewami (głównie różą dziką *Rosa canina*, wierzbami *Salix sp* i głogami jednoszyjkowymi *Crataegus monogyna*);
- zbiorowisko roślinności zielnej oraz wodnej występujące wzdłuż rowów melioracyjnych.

Przeważającą część badanego terenu zajmują pola uprawne, w większości pola kapusty. W terminie prowadzenia badań kapusta została już zebrana, a na polu pozostały jedynie resztki po zbiorach.

13 Pole kapusty po zbiorach

W środkowej i zachodniej części terenu planowanej inwestycji znajduje się skupisko kilku kęp dużych krzewów z pojedynczymi drzewami, o łącznej powierzchni ok. 0.8 ha. Najliczniejszymi gatunkami tworzącymi kępy są wierzba szara *Salix cinerea* i głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*. Poza tym rosną tam inne krzewy: wierzba iwa *Salix caprea*, wierzba biała *Salix alba*, wierzba uszata *Salix aurita*, bez czarny *Sambucus nigra* i róża dzika *Rosa canina*. Z drzew rośnie tu kilka okazów brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, dwa wiązy pospolite *Ulmus minor*, jedna topola czarna *Populus nigra* i jeden okaz orzecha włoskiego *Juglans regia*. Pomiędzy kępami krzewów i drzewami rośnie wysoka roślinność zielna wśród której dominują nawłocie *Solidago sp.* oraz wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*.

14 Krzewy, drzewa i roślinność zielna (centralno-zachodnia część terenu)

Na obszarze całego terenu planowanej inwestycji znajdują się rozproszone pasy terenu o charakterze odłogów oraz wąskie miedze pomiędzy polami uprawnymi. Siedliska te są porośnięte głównie roślinnością zielną wśród której dominują nawłocie *Solidago sp.*, wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare* oraz trawy *Poaceae*. Poza tym stwierdzono tu osty *Carduus sp.*, bylice pospolitą *Artemisia vulgaris* i barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*. W siedliskach tych rosną pojedyncze krzewy, głównie róża dzika *Rosa canina* oraz wierzby *Salix sp.* i głogi jednoszyjkowe *Crataegus monogyna*.

15 Roślinność zielna przy miedzy (zachodnia część terenu)

16 Roślinność zielna i krzewy przy miedzy (środkowa część terenu)

Rowy odwadniające przebiegające przez teren planowanej inwestycji są w większości zarośnięte roślinnością wodną m.in. tatarakiem *Acorus sp*, sitem *Juncus sp* i rzęsą *Lemna sp*. Brzegi rowów odwadniających porasta pospolita roślinność zielna (głównie nawłocie *Solidago sp*, wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare* oraz trawy Poaceae) oraz pojedyncze, rozproszone krzewy (głównie wierzby *Salix sp*. oraz pojedyncze klony jesionolistne *Acer negundo*).

17 Rów odwadniający porośnięty roślinnością wodną i zielną (środkowa część terenu)

18 Rów odwadniający porośnięty roślinnością wodną i zielną (północna część terenu)

Zdecydowana większość zinventaryzowanych drzew i krzewów jest w dobrym stanie zdrowotnym. Jedynie w pojedynczych przypadkach stan okazów oceniono jako średni. W terenie nie stwierdzono chronionych gatunków roślin, porostów i grzybów oraz siedlisk dogodnych do ich rozwoju.

5.2 Stwierdzone siedliska przyrodnicze

Na badanym terenie występują jedynie siedliska silnie przekształcone przez człowieka. Przeważającą część terenu zajmują grunty orne, poza tym w terenie występują nieduże płyty pospolitej roślinności zielnej, grupy krzewów złożone z pospolitych gatunków takich jak wierzba szara *Salix cinerea* i głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*. Z przyrodniczego punktu widzenia teren nie jest wartościowy i nie wyróżnia się na tle krajobrazu jako siedlisko cenne. Nie stwierdzono cennych przyrodniczo siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na badanym obszarze nie występują ani siedliska naturalne, ani cenne siedliska antropogeniczne (np. łąki i pastwiska użytkowane ekstensywnie).

5.3 Propozycje działań uwzględniających zachowanie siedlisk przyrodniczych

W granicach planowanej inwestycji nie stwierdzono występowania cennych siedlisk przyrodniczych. W związku z powyższym nie planuje się działań kompensujących w tym zakresie.

5.4 Stwierdzone gatunki zwierząt

Poniżej zestawiono chronione gatunki zwierząt zlokalizowane w granicach planowanej inwestycji i w jej sąsiedztwie, które zostały stwierdzone na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej.

Dla każdego gatunku:

- wskazano pozycję systematyczną,
- przedstawiono status prawny,
- dokonano krótkiej charakterystyki ekologicznej,
- podano miejsca występowania w Polsce,
- dokonano oceny częstości występowania w trzystopniowej skali: rzadki, dość częsty, częsty (na podstawie liczby stwierdzonych stanowisk oraz informacji pozyskanych z danych literaturowych).

5.4.1 Owady

Ze względu na okres badań terenowych (początek grudnia) nie stwierdzono obecności osobników owadów na badanym terenie.

Nie stwierdzono siedlisk dogodnych do rozwoju chronionych gatunków chrząszczy *Coleoptera*. Drzewa rosnące na badanym terenie są młode, nie wykształciły się na nich dziuple dogodne do rozwoju gatunku objętego ochroną ścisłą - pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*.

Stwierdzone na badanym terenie zbiorowiska roślinności zielonej, obfitujące w gatunki nektarodajne i miododajne mogą stanowić dogodne żerowisko dla pospolitych gatunków owadów, w tym dla zapylaczy (m.in. motyli i pszczoł). Z tego względu można przepuszczać, że w okresie wegetacyjnym na badanym terenie pojawiają się pospolite gatunki owadów m.in.

- prostoskrzydłe, np. pasikonik zielony *Tettigonia viridissima*, konik pospolity *Chorthippus biguttulus*, skoczek szary *Omocestus haemorrhoidalis* czy świerszcz polny *Gryllus campestris*,
- motyle np. bielinek kapustnik *Pieris brassicae*, rusałka pawik *Aglais io*, rusałka admirał *Vanessa atalanta*),
- błonkówki, np. pszczoły (w tym m.in. gatunki chronione takie jak np. pospolity i rozpowszechniony w całym kraju trzmiel ziemny *Bombus terrestris* czy trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*).

Niemniej w sąsiedztwie występują podobne siedliska alternatywne będące dogodnym żerowiskiem alternatywnym dla tej grupy zwierząt, tj. odłogi, porośnięte roślinnością ruderalną. Przy zagospodarowywaniu terenu zaleca się zastosować zabiegi kompensacyjne takie jak: wysiew łąki kwietnej zamiast trawników oraz zamontowanie domków dla owadów, co zapewni bazę pokarmową i siedliskową dla owadów.

5.4.2 Mięczaki

W trakcie badań nie stwierdzono mięczaków oraz śladów ich obecności, niemniej roślinność porastająca odłóg może stanowić dogodne siedlisko dla tej grupy zwierząt. Z tego względu można przypuszczać, że na badanym terenie sporadycznie pojawiają się pospolite gatunki mięczaków (w tym m.in. gatunki chronione takie jak np. ślimak winniczek *Helix pomatia*).

Z punktu widzenia ochrony mięczaków teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się na tle krajobrazu, w sąsiedztwie występują podobne siedliska alternatywne, tj. odłogi porośnięte roślinnością ruderalną.

5.4.3 Płazy i gady

Ze względu na okres kontroli terenowej (grudzień) nie stwierdzono osobników płazów oraz gadów. Ze względu na obecność wypełnionych wodą rowów odwadniających na badanym terenie oraz w bezpośrednim sąsiedztwie omawiany teren może stanowić potencjalne dogodne siedlisko życia i rozrodu oraz trasę migracji płazów. Roślinność zielna występująca na badanym terenie może stanowić dogodne żerowisko dla gadów.

Z powyższych względów nie można wykluczyć, że na badanym terenie występują chronione gatunki płazów i gadów. Niemniej w sąsiedztwie znajdują się siedliska alternatywne (rowy odwadniające, skupiska krzewów czy odłogi porośnięte roślinnością ruderalną). Z punktu widzenia ochrony herpetofauny teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się na tle krajobrazu jako siedlisko cenne. W sąsiedztwie występują dogodne siedliska alternatywne. Przy odpowiednim zabezpieczeniu terenu i zastosowaniu działań minimalizujących (takich jak: zastosowanie tymczasowych płotków herpetologicznych na czas robót budowlanych, zabezpieczenie wykopów przed wpadaniem do nich zwierząt) oraz przy zastosowaniu odpowiednich działań przy kanalizowaniu rowów odwadniających (działania zostały opisane w rozdziale 6 „Propozycje działań uwzględniających zachowanie poszczególnych grup zwierząt”) planowana inwestycja nie będzie miała istotnego negatywnego wpływu na lokalną populację płazów i gadów.

5.4.4 Ptaki

Na terenie planowanej inwestycji zinwentaryzowano pospolite gatunki ekotonowe, synantropijne oraz związane z terenami otwartymi. Nie stwierdzono gatunków cennych dla Wspólnoty, tj. wyszczególniony w załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywy Ptasiej).

W trakcie badań terenowych stwierdzono średnią aktywność ptaków. Na terenie oraz w sąsiedztwie planowanej inwestycji stwierdzono występowanie 10 gatunków ptaków podlegających ochronie ścisłej, 3 gatunków podlegających ochronie częściowej oraz 1 gatunek łowny. W trakcie inwentaryzacji stwierdzono:

- krogulca *Accipiter nisus* – obserwacje naoczne; na badanym terenie (pole uprawne) obserwowano zakończony niepowodzeniem atak dorosłego samca na grupę dzwońców;
- gołębia miejskiego *Columba livia* forma *urbana* – obserwacje naoczne; stwierdzono przelot jednego osobnika nad północną częścią terenu;
- bażanta *Phasianus colchicus* – obserwacje naoczne; na badanym terenie stwierdzono 4 osobniki odpoczywające wśród krzewów i roślinności zielnej w różnych częściach terenu;
- dzwońca *Chloris chloris* - obserwacje naoczne; na badanym terenie (roślinność zielna i krzewy) stwierdzono łącznie 24 żerujące osobniki w pięciu grupach (odpowiednio 11, 3, 5, 4 i 2 osobniki);
- trznadla *Emberiza citrinella* – obserwacje naoczne; na badanym terenie stwierdzono 2 przelatujące osobniki;
- mazurka *Passer montanus* – obserwacje naoczne; na badanym terenie (pole uprawne, roślinność ruderalna) obserwowano łącznie 10 osobników w dwóch grupach (5 i 3 osobniki);
- strzyżyka *Troglodytes troglodytes* – obserwacje naoczne; na badanym terenie (krzewy w zachodniej części terenu) stwierdzono 1 osobnika;
- bogatkę *Parus major* – obserwacje naoczne; na krzewach w zachodniej części terenu obserwowano grupę 5 żerujących osobników;
- modraszkę *Cyanistes caeruleus* – obserwacje naoczne; na krzewach w zachodniej i centralnej części terenu obserwowano dwie grupy (3 i 2 osobniki) żerujących ptaków;
- srokę *Pica pica* – obserwacje naoczne; na badanym terenie (kępa krzewów w zachodniej części terenu) stwierdzono odpoczywającą parę ptaków;

- gawrona *Corvus frugilegus* – obserwacje naoczne; stwierdzono przelot dwóch grup ptaków nad terenem (2 osobniki w części zachodniej i 6 osobników w części południowo wschodniej);
- kawkę *Corvus monedula* – obserwacje naoczne; stwierdzono przelot dwóch osobników nad południowo wschodnią i jednego osobnika nad zachodnią częścią terenu;
- wronę siwą *Corvus cornix* – obserwacje naoczne; stwierdzono przeloty łącznie trzech osobników nad różnymi częściami terenu;
- srokosza *Lanius excubitor* – obserwacje naoczne; stwierdzono jednego polującego osobnika w północnowschodniej części terenu.

Poza krogulcem *Accipiter nisus* w terenie nie stwierdzono ptaków jastrzębiowych Accipitriformes. Nie stwierdzono też ptaków sokołowych Falconiformes. Niemniej pola uprawne i odłogi stanowią dogodne żerowisko dla tych grup ptaków.

Badany teren stanowi dogodne siedlisko lęgowe dla pospolitych gatunków ptaków związanych z krajobrazem rolniczym oraz krzewami takich jak m.in. skowronek *Alauda arvensis*, pliszka żółta *Motacilla flava*, cierniówka *Sylvia communis* czy piegża *Sylvia curruca*. Są to gatunki wędrowne, zimujące poza obszarem Polski. Z tego powodu brak ich stwierdzeń na badanym terenie na początku grudnia nie pozwala na wykluczenie faktu ich występowania na terenie planowanej inwestycji. Niemniej w sąsiedztwie znajdują się siedliska alternatywne (pola uprawne, skupiska krzewów oraz odłogi porośnięte roślinnością ruderalną). Z punktu widzenia ochrony ornitofauny teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się na tle krajobrazu jako siedlisko cenne.

Wycinkę drzew i krzewów zaleca się prowadzić w okresie poza lęgowym ptaków lub w okresie lęgowym pod nadzorem ornitologa. Okres lęgowy przypada na termin od 01.03 do 15.10. Bezpośrednio przed wycinką drzew i krzewów należy wykonać uzupełniającą inwentaryzację ornitologiczną na obecność gniazd i lęgów ptaków. W przypadku stwierdzenia gniazd na drzewach/krzewach przeznaczonych do wycinki, przed rozpoczęciem wycinki należy uzyskać stosowną zgodę Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie – na usunięcie gniazd gatunków objętych ochroną. Gniazda można usunąć dopiero po uzyskaniu ww. zgody oraz po stwierdzeniu przez ornitologa, że gniazdo nie jest zasiedlone.

Przedmiotowy teren stanowi dogodne siedlisko/żerowisko dla ptaków ekotonowych oraz związanych z terenami otwartymi. Niemniej planowana inwestycja nie będzie miała istotnego wpływu na lokalne populacje ww. gatunków, które w sąsiedztwie mogą znaleźć wiele potencjalnych siedlisk/żerowisk alternatywnych (pola uprawne, odłogi porośnięte roślinnością ruderalną).

Gatunki ptaków stwierdzone w terenie:

Krogulec <i>Accipiter nisus</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: szponiaste <i>Accipitriformes</i>
Rodzina: jastrzębiowate <i>Accipitridae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Prawo międzynarodowe: Konwencja Bońska - Załącznik I
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Nieliczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 20,5-39 tys par. Jest to gatunek wędrowny. Występuje w lasach (głównie iglastych), coraz częściej widywany jest w pobliżu siedzib ludzkich (w parkach, w ogrodach, gospodarstwach wiejskich, centrach miast). Gniazdo lokalizuje na drzewach iglastych, w środkowej partii korony, przy pniu. Odżywia się małymi ptakami (wielkości wróbla lub drozda) i drobnymi ssakami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całej Polsce; najliczniejszy na niżu i wschodzie kraju
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
pole uprawne
Częstość obserwacji
rzadki

Gołąb miejski <i>Columba livia forma urbana</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: gołębiowe <i>Columbiformes</i>
Rodzina: gołębiowate <i>Columbidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona częściowa
Czerwona lista IUCN - LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Średnio liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 100-250 tys par. Jest to gatunek osiadły. Występuje w osadach ludzkich; w dużych i małych miastach; na osiedlach, w parkach, w ogrodach, w centrach miast. Gniazdo lokalizuje na drzewie, krzewie lub budynku (na strychach, poddaszach, parapetach, balkonach, wieżach kościelnych itp.). Odżywia się nasionami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
nie dotyczy (przelot nad terenem)
Częstość obserwacji
rzadki

Bażant <i>Phasianus colchicus</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: grzebiące <i>Galliformes</i>
Rodzina: kurowate <i>Phasianida</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: gatunek nie objęty ochroną, gatunek łowny
Czerwona lista IUCN – LC
Krótką charakterystyka ekologiczna
Liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 340-420 tys par. Jest to gatunek osiadły. Występuje na terenach otwartych z zagajnikami takimi jak zadrzewienia śródpolne czy krzewiaste zarośla, poza tym na polach, ugorach, w ogrodach i w parkach. Gniazdo lokalizuje na ziemi, w kępie traw lub pod krzewem. Odżywia się nasionami, owocami, korzonkami, zielonymi częściami roślin i bezkręgowcami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; najliczniej na Górnym Śląsku, na Podkarpaciu i w Małopolsce; nieliczny na Pomorzu i Mazurach.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
roślinność ruderalna, kępy krzewów
Częstość obserwacji
rzadki

Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: łuszczakowate <i>Fringillidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótką charakterystyka ekologiczna
Liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 1-1,3 mln par. Jest to gatunek osiadły. Występuje w lasach, a zwłaszcza ich skrajach, zadrzewieniach, parkach, ogrodach oraz wśród zieleni miejskiej i wiejskiej. Gniazdo lokalizuje w okółku drzewa na wysokości 1,3-4,5 m. Odżywia się nasionami i pędami roślin oraz owocami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
roślinność ruderalna
Częstość występowania
dosyć częsty

Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: trznadlowate <i>Emberizidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Bardzo liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 3,9-4,4 mln par. Jest to gatunek osiadły. Preferuje dobrze nasłonecznione tereny, będące mozaiką zadrzewień, krzewów i obszarów otwartych. Występuje na obrzeżach lasów, na polanach, porębach, ugorach, pastwiskach, w luźnych młodnikach liściastych i iglastych, w zadrzewieniach śródpolnych, w zadrzewieniach pośród łąk oraz w ogrodach i sadach w sąsiedztwie pól. Nie wkracza w skupienia zieleni miejskiej. Gniazdo lokalizuje w nasłonecznionym miejscu, w płytkim dołku na ziemi pośród krzewów lub trawy. Odżywia się głównie nasionami, w okresie lęgowym wzbogaca dietę o bezkręgowce.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
roślinność ruderalna, pole uprawne
Częstość występowania
rzadki

Mazurek <i>Passer montanus</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: wróble <i>Passeridae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 1,2-1,7 mln par. Jest to gatunek osiadły. Preferuje siedliska otwarte i tereny zurbanizowane, jest silnie związany z siedzibami ludzkimi. Występuje pośród zieleni miejskiej i wiejskiej, przy osiedlach i osadach ludzkich, w parkach, w ogrodach, w sadach, na obrzeżach lasów i zadrzewień, na polach uprawnych i w zakrzewieniach śródpolnych. Gniazdo lokalizuje w dziuplach drzew, w szczelinach budynków (w ubytkach elewacji, pod okapem, pod dachówkami), w gniazdach innych ptaków; korzysta również z budek lęgowych. Odżywia się głównie nasionami; w sezonie lęgowym zjada również owady.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; najliczniejszy w środkowej części (w Wielkopolsce, na Kujawach i Ziemi Łódzkiej).
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
roślinność ruderalna, krzewy
Częstość występowania
rzadki

Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: strzyżyki <i>Troglodytidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 590-870 tys. par. Jest to gatunek wędrowny. Występuje w lasach liściastych i mieszanych (z gęstym i bujnym podszytem oraz runem), w nadrzecznych zaroślach, w dziczyńskich parkach i ogrodach, w trzcinowiskach. Gniazdo ma kształt kulisty z otworem wlotowym umieszczonym z boku; lokalizuje je pośród gęstych gałęzi na drzewach (np. w niskich świerkach) i krzewach (np. jałowca) lub na ziemi (na ścianach wykrotów, pod korzeniami, w szczelinach pni oraz szczelinach murów/skał). Odżywia się bezkręgowcami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; najliczniej na Mazurach, Pomorzu, w Beskidach
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
roślinność ruderalna
Częstość obserwacji
rzadki

Bogatka <i>Parus major</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: sikory <i>Paridae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Bardzo liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 3,7-4,5 mln par. Jest to gatunek osiadły. Występuje we wszystkich typach lasów (i na ich obrzeżach), w zadrzewieniach śródpolnych, w sąsiedztwie człowieka, pośród zieleni miejskiej i wiejskiej, przy osiedlach ludzkich, w sadach, w parkach, w ogrodach. Gniazdo lokalizuje w dziuplach drzew na wysokości od 30 cm do kilku metrów, w szczelinach budynków (np. w ubytkach elewacji), korzysta również z budek lęgowych. Odżywia się bezkręgowcami, a zimą nasionami i owocami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
krzewy
Częstość występowania
rzadki

Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: sikory <i>Paridae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 1-1,8 mln par. Jest to gatunek osiadły. Występuje w lasach liściastych i mieszanych w zadrzewieniach wśród zieleni miejskiej i wiejskiej, w sadach, w parkach, w ogrodach, przy osiedlach ludzkich. Gniazdo lokalizuje w dziuplach drzew na wysokości 1-5 m, w szczelinach budynków (np. w ubytkach elewacji), korzysta również z budek lęgowych. Odżywia się bezkręgowcami i nasionami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; zauważalnie mniej liczna na wschodzie niż pozostałych częściach Polski.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
krzewy
Częstość obserwacji
rzadki

Sroka <i>Pica pica</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: krukowate <i>Corvidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona częściowa
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 360-410 tys par. Jest to gatunek osiadły. Występuje w zadrzewieniach śródpolnych, na łąkach i polach z kępami drzew, na skrajach lasów, w parkach, w ogrodach, wśród zieleni miejskiej i wiejskiej. Gniazdo lokalizuje w koronach drzew. Odżywia się nasionami, owocami, bezkręgowcami, małymi ssakami, gadami, płazami, pisklętami i jajami innych ptaków, padliną, odpadkami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
krzewy
Częstość występowania
rzadki

19 Odpoczywająca sroka *Pica pica*

Gawron <i>Corvus frugilegus</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: krukowate <i>Corvidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona częściowa (osobniki w obszarze administracyjnym miast); ochrona ścisła (osobniki poza obszarem administracyjnym miast)
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Średnio liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 250-310 tys par. Jest to gatunek wędrowny. Występuje w zadrzewieniach śródpolnych, w parkach, w ogrodach, wśród zieleni miejskiej i wiejskiej, na łąkach, pastwiskach, ugorach, polach. Gniazdo lokalizuje w koronach drzew, gniazduje w koloniach. Odżywia się nasionami, owocami, bezkręgowcami, małymi ssakami, gadami, płazami, pisklętami i jajami innych ptaków, padliną, odpadkami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; najmniej liczny na północy.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
nie dotyczy (przelot nad terenem)
Częstość obserwacji
rzadki

Kawka <i>Corvus monedula</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: krukowate <i>Corvidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Średnio liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 220-310 tys par. Jest to gatunek osiadły. Występuje na obrzeżach starych drzewostanów, wśród zieleni miejskiej, w parkach, na osiedlach ludzkich, pośród ruin i w pobliżu splekanych ścian skalnych. Jest to gatunek towarzyski, zwykle tworzy niewielkie stada. Gnieździ się w koloniach, gniazdo lokalizuje w dziuplach drzew, w szczelinach skał i budynków, w nieczynnych kominach, w szybach wentylacyjnych, korzysta również z budek lęgowych. Odżywia się bezkręgowcami, drobnymi gryzoniami, jajami i pisklętami małych ptaków, nasionami, owocami i odpadkami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; najliczniej na południu i wschodzie Polski, wyraźnie rzadziej na zachodzie i północnym zachodzie.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
nie dotyczy (przelot nad terenem)
Częstość obserwacji
rzadki

Wrona siwa <i>Corvus cornix</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: krukowate <i>Corvidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona częściowa
Czerwona lista IUCN – NE
Krótka charakterystyka ekologiczna
Średnio liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 57-77 tys par. Jest to gatunek osiadły. Występuje w zadrzewieniach śródpolnych, na łąkach, polach, w skrajach lasów, w parkach, w ogrodach, wśród zieleni miejskiej i wiejskiej. Gniazdo lokalizuje w koronach drzew. Odżywia się nasionami, owocami, bezkręgowcami, małymi ssakami, gadami, płazami, pisklętami i jajami innych ptaków, padliną, odpadkami.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju; najliczniej na Pogórzu Karpackim i w północno-wschodniej Polsce.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
nie dotyczy (przelot nad terenem)
Częstość obserwacji
rzadki

Srokosz <i>Lanius excubitor</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: wróblowe <i>Passeriformes</i>
Rodzina: dzierzby <i>Laniidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona ścisła
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Średnio liczny ptak lęgowy, krajową populację szacuje się na 23-49 tys. par. Jest to gatunek osiadły. Preferuje otwarte przestrzenie z roślinnością zielną oraz pojedynczymi drzewami i większymi krzewami. Występuje na obrzeżach lasów, w zadrzewieniach, szpalerach i kępach drzew na terenach otwartych, w młodnikach. Gniazdo lokalizuje na drzewach na wysokości 5-8 m. Odżywia się owadami, małymi ssakami, gadami, płazami i ptakami, jednak podstawę diety stanowią norniki. Swoje ofiary nabija na ciernie, kolce, korę itp. drzew i krzewów (tworzy zapasy z nadwyżek pokarmu).
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
roślinność ruderalna, pole uprawne
Częstość obserwacji
rzadki

19 Srokosz *Lanius excubitor*

5.4.5 Ssaki (bez nietoperzy)

W trakcie prowadzenia badań stwierdzono 1 gatunek podlegający ochotnie częściowej oraz 1 gatunek łowny tj.:

- kreta europejskiego *Talpa europaea* – obserwacje pośrednie; na badanym terenie stwierdzono pojedyncze kopce na polu uprawnym oraz wśród zadrzewień;
- sarnę europejską *Capreolus capreolus* – obserwacje pośrednie; na badanym terenie (kępa krzewów) stwierdzono świeże legowiska oraz tropy.

Pole uprawne i roślinność zielna stanowią dogodne żerowisko dla innych drobnych ssaków (poza stwierdzonym kretem), tj. gryzoni *Rodentia*, zajęczaków *Lagomorpha* oraz innych owadożernych *Insectivora*. Wobec powyższego można przypuszczać, że na badanym terenie występują drobne gryzonie (nornice *Myodes* czy myszowate *Muridae*), zając szarak *Lepus europaeus*, jeż *Erinaceus sp.*, czy ryjówki *Sorex sp.* oraz drapieżniki polujące na małe ssaki, np. lis rudy *Vulpes vulpes* czy łasica *Mustela nivalis*.

Przy odpowiednim zabezpieczeniu terenu (zabezpieczenie wykopów itp. przed wpadaniem do nich zwierząt) planowana inwestycja nie będzie miała istotnego negatywnego wpływu na liczebność lokalnej populacji ssaków. W sąsiedztwie występują potencjalne siedliska alternatywne, tj. pola uprawne i odłogi.

Gatunki stwierdzone w terenie

Kret europejski <i>Talpa europaea</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: ryjówkokoształtne <i>Soricomorpha</i>
Rodzina: kretowate <i>Talpidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: ochrona częściowa (osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych)
Czerwona lista IUCN - LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Gatunek owadożerny. Występuje na terenach otwartych, na polach, ugorach, łąkach, w parkach, w ogrodach. Większość życia spędza pod ziemią, w wykopanych przez siebie korytarzach o długości 100 – 1000 m; rzadko wychodzi na powierzchnię. Największą aktywność wykazuje rano, wtedy też pojawia się najwięcej kretowisk.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
pole uprawne, roślinność ruderalna
Częstość występowania
rzadki

Sarna europejska <i>Capreolus capreolus</i>
Pozycja systematyczna
Rząd: parzystokopytne <i>Artiodactyla</i>
Rodzina: jeleniowate <i>Cervidae</i>
Status prawny i zagrożenie gatunku
Prawo krajowe: gatunek nie objęty ochroną, gatunek łowny
Czerwona lista IUCN – LC
Krótka charakterystyka ekologiczna
Gatunek roślinożerny odżywia się trawami, ziołami, grzybami, liśćmi, pączkami, pędami, korą drzew, owocami. Występuje w lasach liściastych i mieszanych oraz na terenach otwartych (na polach, ugorach, łąkach). Największą aktywność wykazuje wcześniej rano oraz późnym wieczorem i w nocy.
Występowanie w Polsce
Występuje w całym kraju.
Występowanie względem planowanej inwestycji
Opis siedliska
kępa krzewów
Częstość występowania
rzadki

5.4.6 Nietoperze

Na terenie planowanej inwestycji nie stwierdzono budynków lub starych, dziuplastych drzew mogących stanowić schronienia kolonii rozrodczych nietoperzy. Ponadto na terenie brak jest naturalnych lub sztucznych nieużytkowanych podziemi, charakteryzujących się stałymi warunkami termicznymi, mogących potencjalnie stanowić zimowiska. W związku z powyższym teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się jako atrakcyjny dla nietoperzy (brak odpowiednich miejsca do schronienia, rozrodu lub /i zimowania).

5.5 Obszary ważne dla zachowania populacji gatunków zwierząt

Na podstawie inwentaryzacji stwierdzono, że przedmiotowy teren nie stanowi ważnej ostoi zwierząt.

Gatunki ptaków stwierdzone podczas inwentaryzacji są pospolite w skali lokalnej i regionalnej i utrata stwierdzonych siedlisk/żerowisk nie będzie miała istotnego wpływu na lokalne populacje tych gatunków. Na tle otaczającego krajobrazu teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się w szczególności sposób jako preferencyjne żerowisko, miejsce lęgowe lub schronienie dla ptaków. W sąsiedztwie występują siedliska alternatywne. Przed rozpoczęciem wycinki należy przeprowadzić uzupełniającą inwentaryzację ornitologiczną drzew i krzewów na obecność gniazd i lęgów ptasich. W przypadku stwierdzenia gniazd na drzewach przeznaczonych do usunięcia na zniszczenie gniazd należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Gniazda można usunąć dopiero po uzyskaniu ww. zgody oraz po stwierdzeniu przez ornitologa, że gniazdo nie jest zasiedlone. Wycinkę drzew i krzewów zaleca się prowadzić poza okresem lęgowym ptaków lub w okresie lęgowym pod nadzorem ornitologa.

Gatunki ssaków stwierdzone podczas inwentaryzacji są pospolite na rozpatrywanym obszarze oraz w sąsiedztwie i planowana inwestycja nie będzie miała istotnego wpływu na lokalne populacje tych gatunków. Na tle otaczającego krajobrazu teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się w szczególności sposób jako preferencyjne miejsce żerowania, rozrodu lub schronienie. W sąsiedztwie znajdują się liczne podobne siedliska alternatywne.

Brak terenów ważnych z punktu widzenia ochrony nietoperzy.

Przedmiotowy teren stanowi dogodne żerowisko dla zapylaczy, niemniej na tle otaczającego krajobrazu teren planowanej inwestycji nie wyróżnia się w szczególności sposób jako siedlisko preferencyjne. W sąsiedztwie występują podobne siedliska alternatywne (odłogi), będące dogodnym żerowiskiem dla owadów.

Przedmiotowy teren nie wyróżnia się w szczególności sposób jako siedlisko preferencyjne dla mięczaków na tle otaczającego krajobrazu. W sąsiedztwie występują podobne siedliska alternatywne (odłogi), będące dogodnym siedliskiem dla mięczaków.

Stwierdzono potencjalne siedliska płazów i gadów. Rowy odwadniające potencjalnie mogą stanowić siedlisko rozrodcze płazów, natomiast nie jest to siedlisko preferencyjne, lokalnie występują siedliska dogodniejsze tj. rozlewiska rzeki Raszynki oraz Rezerwat Stawy Raszyńskie. Roślinność zielna i rowy

odwadniające mogą stanowić żerowisko dla gadów, niemniej w sąsiedztwie znajdują się podobne żerowiska alternatywne.

W krajobrazie dominują tereny użytkowane rolniczo. Wykryte siedliska są silnie przekształcone przez człowieka – w przeważającej części użytkowane pole uprawne. Nie stwierdzono siedlisk cennych. Zinventaryzowane krzewy i drzewa w większości należą do gatunków pospolitych i typowych dla krajobrazu rolniczego.

6 Propozycje działań uwzględniających zachowanie poszczególnych grup zwierząt

Na etapie realizacji inwestycji może dojść do niekorzystnych oddziaływań na niektóre grupy zwierząt. Poniżej podano propozycję działań minimalizujących negatywne skutki, które mogą wystąpić na etapie realizacji i eksploatacji planowanej inwestycji.

6.1 Płazy, gady i małe ssaki

- Przed rozpoczęciem robót teren budowy zaleca się przeszukać pod kątem obecności zwierząt. W przypadku stwierdzenia płazów, gadów, małych ssaków zwierzęta powinny zostać przeniesione (po uzyskaniu stosownych zgód w tym zakresie) poza teren realizacji inwestycji (pod nadzorem, przez przeszkolonych pracowników).
- Na czas budowy w związku z pracami ziemnymi może dojść do uwięzienia płazów, gadów i małych ssaków w pułapkach antropogenicznych. Wykopy oraz studzienki zaleca się zabezpieczać w sposób uniemożliwiający wpadanie do nich zwierząt np. za pomocą płyt lub innych materiałów lub wyposażyć w pochylnie umożliwiające drobnym zwierzętom wydostanie się z wnętrza. Przed zasypywaniem, wykopy każdorazowo zaleca się sprawdzać pod kątem obecności zwierząt. W przypadku odnalezienia zwierząt uwięzionych na placu budowy należy je ewakuować poza teren budowy (do odpowiednich siedlisk zastępczych).
- Prace związane z kanalizowaniem rowów odwadniających zaleca się prowadzić optymalnie jesienią (wrzesień-październik) lub w innych okresach pod nadzorem herpetologa.

6.2 Ptaki

- Wycinkę drzew i krzewów zaleca się prowadzić w okresie poza lęgowym ptaków lub w okresie lęgowym pod nadzorem ornitologa. Okres lęgowy przypada na czas od 01.03 do 15.10. Bezpośrednio przed wycinką drzew i krzewów należy wykonać uzupełniającą inwentaryzację ornitologiczną na obecność gniazd i lęgów ptaków. W przypadku stwierdzenia gniazd na drzewach/krzewach będących w kolizji z projektem zagospodarowania terenu, na usunięcie gniazd należy uzyskać stosowną zgodę Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Gniazda można usunąć dopiero po uzyskaniu ww. zgody oraz po stwierdzeniu przez ornitologa, że gniazdo nie jest zasiedlone. W przypadku stwierdzenia aktywnych lęgów prace związane z wycinką należy wstrzymać do czasu wylotu młodych osobników z gniazda.

6.3 Owady

- Przy zagospodarowywaniu przedmiotowego terenu zaleca się zwrócić uwagę na działania kompensacyjne np. zamiast trawników zaleca się wysianie łąki kwietnej o składzie dopasowanym do siedliska, która nie będzie wymagała regularnego podlewania i koszenia, a ponadto będzie stanowić doskonałą bazę pokarmową i siedliskową dla owadów: zapylaczy (pszczoł samotnic np. murarki *Osmia sp.*; pszczoł socjalnych np. trzmieli *Bombus sp.*; błonkówek *Hymenoptera*; motyli *Lepidoptera*), sieciarek *Neuroptera*, wielbłądek *Raphidioptera*, chrząszczy *Coleoptera*, muchówek *Diptera*, pluskwiaków *Hemiptera*, prostoskrzydłych *Orthoptera* oraz skorków *Dermaptera*.
- W celu zwiększenia liczby miejsc odpowiednich do rozrodu dla zapylaczy zaleca się zamontowanie „domków dla owadów”. Domki dla owadów powinny być wykonane z naturalnych materiałów, ich konstrukcja powinna być drewniana, a całość osłonięta drucianą siatką, w celu zabezpieczenia miejsca rozrodu owadów przed ptakami. Domki powinny być wyposażone w: słomę; grube gałęzie z nawierconymi otworami o średnicy 2-8 mm; cegły z dziurami tzw. „dziurawki” (otwory nie mogą przekraczać 10 mm); szyszki i suche liście; łodygi krzewów; stopy trzciny lub bambusa oraz opcjonalnie w gliniane, wyścielone sianem, odwrócone do góry dnem doniczki. Domki dla owadów zaleca się montować na łące kwietnej.

6.4 Drzewa i krzewy

- W trakcie robót budowlanych pnie, korony i systemy korzeniowe drzew przeznaczonych do adaptacji zaleca się zabezpieczyć zgodnie ze sztuką ogrodniczą.
- Zaplecza budowy, drogi technologiczne, miejsca składowania materiałów (park maszynowy, baza i miejsca magazynowania odpadów/materiałów) zaleca się lokalizować poza zasięgiem (rzutem) koron drzew.

7 Podsumowanie

- Nie stwierdzono chronionych gatunków roślin.
- Nie stwierdzono chronionych gatunków grzybów.
- Nie stwierdzono chronionych gatunków porostów.
- W granicach planowanej inwestycji nie stwierdzono cennych przyrodniczo siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.
- Nie stwierdzono istotnych zagrożeń związanych z planowaną inwestycją dla populacji pospolitych gatunków entomofauny potencjalnie występujących na terenie przedmiotowej inwestycji. Przedmiotowy teren nie wyróżnia się specjalnymi walorami z punktu widzenia ochrony entomofauny. W sąsiedztwie występują liczne siedliska alternatywne.
- Nie stwierdzono istotnych zagrożeń związanych z planowaną inwestycją dla populacji pospolitych gatunków mięczaków potencjalnie występujących na terenie przedmiotowej inwestycji. W sąsiedztwie znajduje się wiele potencjalnych siedlisk alternatywnych.
- Nie stwierdzono chronionych gatunków płazów.
- Nie stwierdzono chronionych gatunków gadów.
- Ornitofauna stwierdzona w granicach planowanej inwestycji nie wyróżnia się na tle krajobrazu. Nie stwierdzono istotnych zagrożeń związanych z planowaną inwestycją dla populacji pospolitych gatunków występujących na terenie przedmiotowej inwestycji. Przedmiotowy teren nie wyróżnia się specjalnymi walorami z punktu widzenia ochrony ornitofauny. W sąsiedztwie występują liczne siedliska alternatywne.
- W okresie lęgowym wycinkę należy poradzić pod nadzorem ornitologa. Bezpośrednio przed rozpoczęciem wycinki należy wykonać uzupełniającą inwentaryzację ornitologiczną na obecność gniazd i lęgów. W przypadku wycinki drzew i krzewów, na których stwierdzono gniazda przed przystąpieniem do wycinki należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na odstępstwa od zakazów w stosunku do dzikich gatunków zwierząt objętych ochroną.
- Fauna ssaków stwierdzona w granicach planowanej inwestycji nie wyróżnia się na tle krajobrazu i jest raczej uboga. Nie stwierdzono istotnych zagrożeń związanych z planowaną inwestycją dla populacji pospolitych gatunków występujących na terenie przedmiotowej inwestycji. W sąsiedztwie występują liczne siedliska alternatywne.
- Przedmiotowa inwestycja nie będzie miała istotnego, negatywnego wpływu na chiropterofaunę tzn. nie doprowadzi do zajęcia miejsc, gdzie zlokalizowane są kolonie rozrodcze, zimowiska

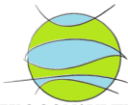
oraz nie będzie negatywnie wpływać na możliwości wykorzystania ważnych żerowisk i tras dolotu między koloniami rozrodczymi, a żerowiskami i zimowiskami.

- Teren planowanej inwestycji zlokalizowany jest na terenach przekształconych przez człowieka, na których nie występują siedliska o charakterze naturalnym. Brak gatunków rzadkich, zagrożonych, jak również cennych siedlisk przyrodniczych.
- Przy zastosowaniu zaproponowanych rozwiązań kompensacyjnych i minimalizujących planowana inwestycja nie powinna w sposób istotny oddziaływać na środowisko przyrodnicze.

8 Literatura

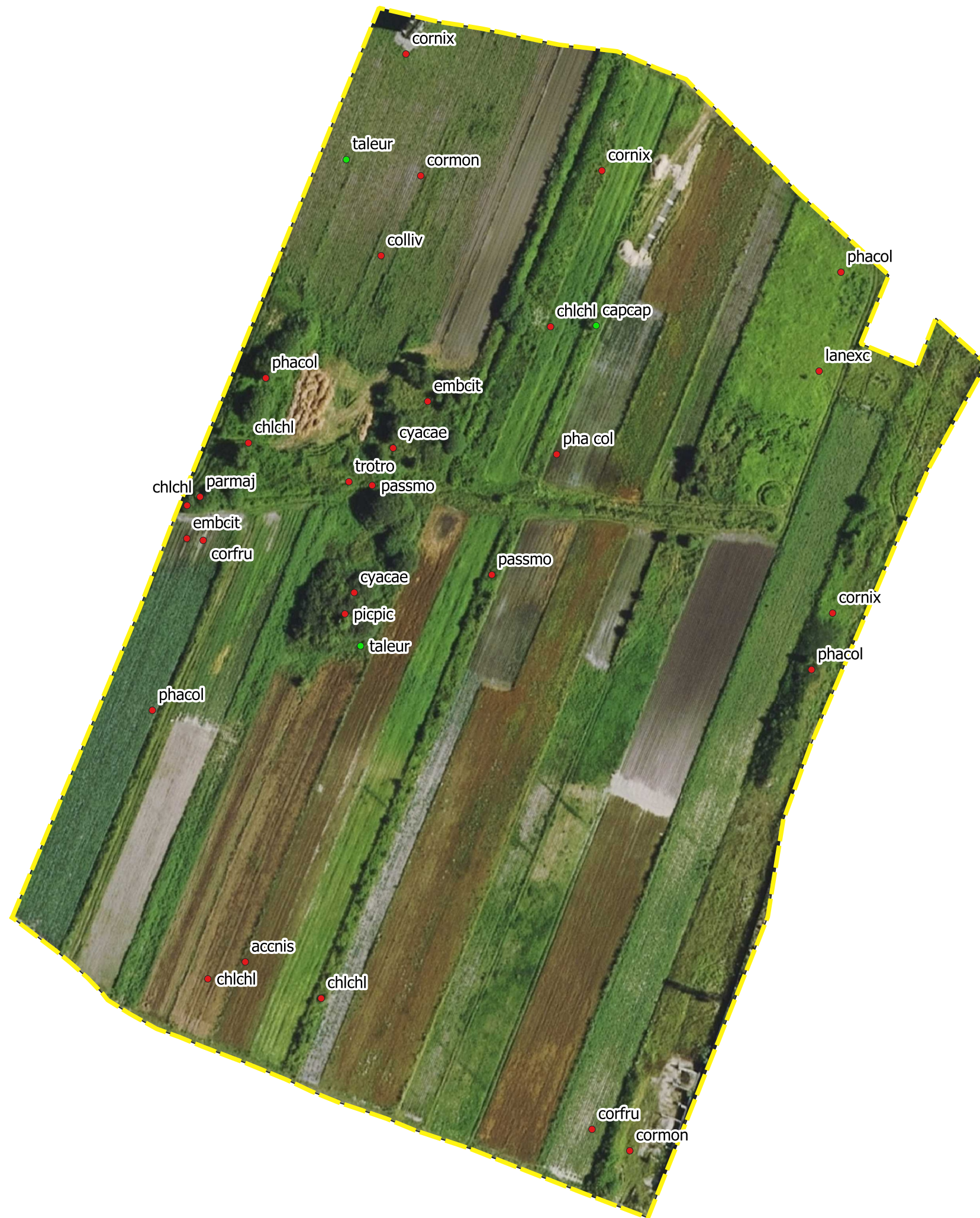
1. Bunalski M. 2012. Chronione chrząszcze dendrofilne zachodniej Polski. Zagrożenia – ochrona - kompensacja. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu.
2. Dietz Ch., Helversen O., Nill D. 2009. Nietoperze Europy i Afryki północo-zachodniej. Biologia, rozpoznawanie, zagrożenia. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa,
3. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE L206/7);
4. Dzwonko Z. 2008. Przewodnik do badań fitosocjologicznych. Sorus, Poznań-Kraków.
5. Głowaciński Z. 2010. Czerwona Lista Zwierząt Ginących i zagrożonych w Polsce, Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie;
6. Głowaciński Z. Nowacki J. 2004 Polska Czerwona Księga Zwierząt – Bezkręgowce;
7. Grochowski C. Ptaki. info. Fundacja EkoRozwoju: <http://ptaki.info>.
8. Kadej M. i in. 2014 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* s.l. (Scopoli, 1763) (Coleoptera, Scarabaeidae) w Polsce południowo-zachodniej, Przyroda Sudetów s. 89-120;
9. Klimaszewski K. 2013. Fauna Polski. Płazy i gady. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
10. Kondracki J. 2013. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
11. Kruszewicz A. Ptaki w Polsce. 2008. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
12. Lesiński G. 2006. Wpływ antropogenicznych przekształceń krajobrazu na strukturę i funkcjonowanie zespołów nietoperzy w Polsce. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
13. Makomaska-Juchewicz M (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ. Warszawa;
14. Makomaska-Juchewicz M., Baran P. 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny, część I, II i III. Biblioteka Monitoringu Środowiska.
15. Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa.
16. Matuszkiewicz W. 2008. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
17. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Przewodniki metodyczne dla gatunków zwierząt. Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (1084);
18. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Przewodniki metodyczne dla gatunków zwierząt. Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* (1060);

19. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Przewodniki metodyczne dla gatunków zwierząt. Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* (4038);
20. Oleksa A., 2012 „Ochrona Pachnicy w Polsce – Propozycja programu działań” Fundacja EkoRozwoju;
21. Perzanowska J. 2012. Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny, część II i III. Biblioteka Monitoringu Środowiska.
22. Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 2006. Flora Polski. Rośliny Chronione. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2134);
24. Sachanowicz K., Ciechanowski M, 2008. Nietoperze Polski. Oficyna Wydawnicza Multico, Warszawa.
25. Snowarski M. 2002. Atlas roślin naczyniowych Polski: <http://f2.atlas-roslin.pl>.
26. Witkowska-Żuk L. 2008. Flora Polski. Atlas roślinności lasów. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
27. Wytyczne do inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i gatunków Natura 2000. 2009. Instytut Ochrony Przyrody PAN

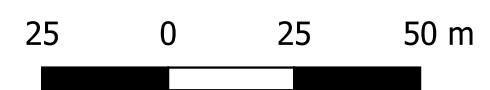
EKOCONSULTING PIOTR BURGIELL 05-800 PRUSZKÓW, UL. PLACÓWKI 3; TEL. 604200920 EMAIL: BIURO.EKOCONSULTING@GMAIL.COM; NIP: 5342228246; REGON: 383344978

EKOCONSULTING
9 Załączniki

Załącznik 1 - Mapa obserwacji przyrodniczych

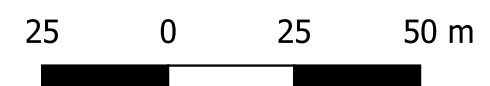
- Obserwacje przyrodnicze ssaków
- Obserwacje przyrodnicze ptaków
- ▭ Granice planowanej inwestycji

Załącznik 1 - Mapa obserwacji przyrodniczych

- Obserwacje przyrodnicze ssaków
- Obserwacje przyrodnicze ptaków
- ▭ Granice planowanej inwestycji

Załącznik 2 - Opisy do załącznika mapowego

Ptaki

accnis – *Accipiter nisus* – krogulec
chlchl – *Chloris chloris* – dzwonec
colliv – *Columba livia forma urbana* – gołąb miejski
corfru – *Corvus frugilegus* – gawron
cormon – *Corvus monedula* – kawka
cornix – *Corvus cornix* – wrona siwa
cyacae – *Cyanistes caeruleus* – modraszka
embcit – *Emberiza citrinella* – trznadel
lanexc – *Lanius excubitor* – srokosz
parmaj – *Parus major* – bogatka
passmo – *Passer montanus* – mazurek
phacol – *Phasianus colchicus* - bażant
picpic – *Pica pica* - sroka
trotro – *Troglodytes troglodytes* – strzyżyk

Ssaki

capcap – *Caproelus caproelus* – sarna europejska
taleur – *Talpa europaea* – kret europejski

10 Dokumentacja fotograficzna

